

Onsdag 3. oktober 1984

Aftenposten

Bygda der føreren ville bli prest:

Spesialrapport til Quisling om Fyresdal

Under rettssaken mot Vidkun Quisling fremkom det at «ministerpresidenten» hadde tenkt å trekke seg tilbake som sogneprest i Fyresdal, bygda der Quisling-familien hadde vært prester i generasjoner. Han hadde skrevet ansøkingen, men den ble aldri sendt. I et til nå ukjent dokument som Vest-Telemark Blad har fått adgang til, fremgår det at Quisling senhøstes 1944 sendte tre av sine menn til Fyresdal for å utføre en «markedsundersøkelse», trolig med tanke på å sikre seg en retrettstilling langt fra krigens og nederlagets vonde verden, skriver Vest-Telemark Blad i Kviteseid.

De tre utsendte oppholdt seg i Fyresdal og Vest-Telemark i drøye to uker og utarbeidet en «Rapport til Føreren». Rapporten er helt ukjent for fremstående hjemmefrontfolk avisen har vært i kontakt med. Flere av

dem må imidlertid vedgå at den gir et frapperende og nær opp til et korrekt bilde av situasjonen i Fyresdal i 1944.

Cirka 100 fyresdøler får «politisk karakter» i rapporten, fra hundre prosent NS-mann til «Førlig mann. Kommunist». Oppmuntrende lesning for Quisling var neppe opplysningene om prestesituasjonen i Fyresdal. Etter at føreren personlig hadde avsatt presten Irgens, ble bygda uten prest. Om dette forteller rapporten, ifølge Vest-Telemark Blad:

«Prestespørsmålet var meget aktuelt. Fyresdal hadde vært uten prest i lengre tid, og savnet var åpenbart. Dåp og begravelser ble foretatt av en bonde Hans Breiland fra Åslandsgrend, men det hendte at folk ble begravet uten videre. Som sagt — befolkningen ville gjerne ha en prest, men det var enighet både mellom NS-folk og ikke NS-folk at vedkommende måtte være nøytral, hverken NS eller jøssing. Kunne man skaffe en sådan mann, tror vi det ville ha adskillig innflydelse på stemningen.»